

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-0610-36-25

Druk nr 1208

Warszawa, 23 kwietnia 2025 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy - Prawo geologiczne i górnicze.

Projekt ma na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Przemysłu.

Z poważaniem

Donald Tusk

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2024 r. poz. 1290) wprowadza się następujące zmiany:

1) odnośnik nr 1 do tytułu ustawy otrzymuje brzmienie:

„¹⁾ Niniejsza ustawa:

1) w zakresie swojej regulacji wdraża:

- a) dyrektywę Rady 92/91/EWG z dnia 3 listopada 1992 r. dotyczącą minimalnych wymagań mających na celu poprawę warunków bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi (jedenasta szczegółowa dyrektywa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) (Dz. Urz. WE L 348 z 28.11.1992, str. 9 – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 2, str. 118 oraz Dz. Urz. UE L 165 z 27.06.2007, str. 21),
- b) dyrektywę Rady 92/104/EWG z dnia 3 grudnia 1992 r. w sprawie minimalnych wymagań w zakresie poprawy bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników odkrywkowego i podziemnego przemysłu wydobywczego (dwunasta dyrektywa szczegółowa w znaczeniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) (Dz. Urz. WE L 404 z 31.12.1992, str. 10 – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 2, str. 134 oraz Dz. Urz. UE L 165 z 27.06.2007, str. 21),
- c) dyrektywę 94/22/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 1994 r. w sprawie warunków udzielania i korzystania z zezwoleń na poszukiwanie, badanie i produkcję węglowodorów (Dz. Urz. WE L 164

¹⁾ Niniejsza ustawa w zakresie swojej regulacji służy stosowaniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1787 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie redukcji emisji metanu w sektorze energetycznym oraz zmieniającego rozporządzenie (UE) 2019/942 (Dz. Urz. UE L 2024/1787 z 15.07.2024).

- z 30.06.1994, str. 3 – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 6, t. 2, str. 262 oraz Dz. Urz. UE L 328 z 21.12.2018, str. 1),
- d) dyrektywę Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów (Dz. Urz. WE L 182 z 16.07.1999, str. 1 – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 4, str. 228, Dz. Urz. UE L 284 z 31.10.2003, str. 1 – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 1, t. 4, str. 447, Dz. Urz. UE L 311 z 21.11.2008, str. 1, Dz. Urz. UE L 328 z 10.12.2011, str. 49, Dz. Urz. UE L 150 z 14.06.2018, str. 100, Dz. Urz. UE L 245 z 30.07.2020, str. 31 oraz Dz. Urz. UE L 2024/1785 z 15.07.2024),
 - e) decyzję Rady 2003/33/WE z dnia 19 grudnia 2002 r. ustanawiającą kryteria i procedury przyjęcia odpadów na składowiska, na podstawie art. 16 i załącznika II do dyrektywy 1999/31/WE (Dz. Urz. WE L 11 z 16.01.2003, str. 27 – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 7, str. 314 oraz Dz. Urz. UE L 218 z 23.08.2007, str. 25),
 - f) dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/31/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie geologicznego składowania dwutlenku węgla oraz zmieniającą dyrektywę Rady 85/337/EWG, dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/60/WE, 2001/80/WE, 2004/35/WE, 2006/12/WE, 2008/1/WE i rozporządzenie (WE) nr 1013/2006 (Dz. Urz. UE L 140 z 05.06.2009, str. 114, Dz. Urz. UE L 26 z 28.01.2012, str. 1, Dz. Urz. UE L 140 z 30.05.2012, str. 74, Dz. Urz. UE L 150 z 14.06.2018, str. 155 oraz Dz. Urz. UE L 328 z 21.12.2018, str. 1),
 - g) dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/30/UE z dnia 12 czerwca 2013 r. w sprawie bezpieczeństwa działalności związanej ze złożami ropy naftowej i gazu ziemnego na obszarach morskich oraz zmiany dyrektywy 2004/35/WE (Dz. Urz. UE L 178 z 28.06.2013, str. 66 oraz Dz. Urz. UE L 328 z 21.12.2018, str. 1);
- 2) w zakresie swojej regulacji służy stosowaniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1787 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie redukcji emisji metanu w sektorze energetycznym oraz zmieniającego rozporządzenie (UE) 2019/942 (Dz. Urz. UE L 2024/1787 z 15.07.2024).”;

- 2) w art. 165 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Prezes Wyższego Urzędu Górniczego jest również właściwym organem odpowiedzialnym za monitorowanie i egzekwowanie stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1787 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie redukcji emisji metanu w sektorze energetycznym oraz zmieniającego rozporządzenie (UE) 2019/942 (Dz. Urz. UE L 2024/1787 z 15.07.2024).”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Z dniem 4 sierpnia 2024 r. weszło w życie rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1787 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie redukcji emisji metanu w sektorze energetycznym oraz zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/942 (Dz. Urz. UE L 2024/1787 z 15.07.2024), zwane dalej „rozporządzeniem metanowym”. Zgodnie z założeniami, które stanowiły podstawę do opracowania tego aktu prawnego, metan to gaz cieplarniany, który jest na drugim miejscu po dwutlenku węgla (CO₂), jeśli chodzi o ogólny wkład w zmianę klimatu, i jest odpowiedzialny za około jedną trzecią obecnego ocieplenia (motyw pierwszy rozporządzenia metanowego). W rozporządzeniu tym są ujęte przepisy dotyczące m.in. dokładności pomiarów, kwantyfikacji, monitorowania, raportowania i weryfikacji emisji metanu w sektorze energetycznym w Unii Europejskiej, jak również przepisy dotyczące redukcji tych emisji, w tym przez prowadzenie badań mających na celu wykrywanie wycieków i naprawę, obowiązki dotyczące przeprowadzania napraw oraz ograniczenia dotyczące uwalniania do atmosfery i spalania gazu (metanu) w pochodni. W rozporządzeniu są zawarte również przepisy dotyczące narzędzi, które mają zapewnić przejrzystość w odniesieniu do emisji metanu (art. 1 ust. 1 rozporządzenia metanowego).

Zgodnie z art. 1 ust. 2 rozporządzenia metanowego ma ono zastosowanie do:

- 1) poszukiwania i produkcji ropy naftowej i gazu ziemnego oraz do gromadzenia i przetwarzania gazu ziemnego;
- 2) odwiertów nieczynnych, odwiertów tymczasowo zaczopowanych oraz odwiertów permanentnie zaczopowanych i opuszczonych;
- 3) przesyłu i dystrybucji gazu ziemnego, z wyłączeniem systemów pomiarowych w punktach zużycia końcowego oraz części przyłączy między siecią dystrybucyjną a systemem pomiarowym zlokalizowanych na terenach należących do odbiorców końcowych, a także podziemnego składowania i operacji prowadzonych w instalacjach LNG;
- 4) czynnych podziemnych kopalń węgla i odkrywkowych kopalń węgla, zamkniętych podziemnych kopalń węgla oraz opuszczonych podziemnych kopalń węgla.

Stosownie do art. 1 ust. 3 rozporządzenia metanowego rozporządzenie to ma również zastosowanie do emisji metanu występujących poza Unią Europejską – w odniesieniu do ropy naftowej, gazu ziemnego i węgla wprowadzanych do obrotu w Unii Europejskiej (importowanych z państw trzecich).

Na podstawie zacytowanych regulacji oraz dalszych przepisów rozporządzenia metanowego należy stwierdzić, że poszczególne przepisy tego rozporządzenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz w granicach wyłącznej strefy ekonomicznej Rzeczypospolitej Polskiej mają zastosowanie do:

- 1) działalności geologicznej polegającej na poszukiwaniu lub rozpoznawaniu złóż węglowodorów na lądzie oraz w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) działalności górniczej polegającej na wydobywaniu węglowodorów ze złóż na lądzie oraz w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) działalności górniczej polegającej na podziemnym bezzbiornikowym magazynowaniu gazu ziemnego (podziemny magazyn gazu jest zakładem górniczym w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 18 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2024 r. poz. 1290), zwanej dalej „p.g.g.”);
- 4) działalności górniczej polegającej na wydobywaniu węgla brunatnego;
- 5) działalności górniczej polegającej na wydobywaniu węgla kamiennego, w tym także koksującego;
- 6) terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego, zlokalizowanego obecnie tylko w Świnoujściu;
- 7) przetwarzania gazu ziemnego;
- 8) przesyłu i dystrybucji gazu ziemnego;
- 9) zlikwidowanych lub opuszczonych po dniu 3 sierpnia 1954 r. podziemnych zakładów górniczych wydobywających węgiel kamienny, w tym również w częściach udostępnianych w celach innych niż określone w p.g.g., w szczególności turystycznych, leczniczych i rekreacyjnych (np. Zabytkowa Kopalnia Węgla Kamiennego Guido w Zabrze oraz Dawna Kopalnia Nowa Ruda), a także udostępnianych w celu budowy, rozbudowy oraz utrzymywania systemów odwadniania zlikwidowanych zakładów górniczych (Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A. Oddział Centralny Zakład Odwadniania Kopalń);
- 10) wszystkich znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i w granicach wyłącznej strefy ekonomicznej Rzeczypospolitej Polskiej odwiertów nieczynnych, odwiertów tymczasowo zaczopowanych oraz odwiertów permanentnie zaczopowanych i opuszczonych, stanowiących pozostałości po otworowych zakładach górniczych wydobywających węglowodory lub zakładach prowadzących poszukiwanie lub rozpoznawanie złóż węglowodorów (na lądzie oraz w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej), oraz nieczynnych odwiertów wykonanych w celu

poszukiwania lub rozpoznawania złóż innych kopalin (w szczególności węgla kamiennego) lub wydobywania ze złóż innych kopalin (w szczególności siarki);

11) importu z państw trzecich ropy naftowej, gazu ziemnego i węgla.

Zgodnie z ustawą z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1125 oraz z 2025 r. poz. 409) obszarami morskimi Rzeczypospolitej Polskiej są m.in.:

- 1) morskie wody wewnętrzne (wchodzące w skład terytorium Rzeczypospolitej Polskiej);
- 2) morze terytorialne (wchodzące w skład terytorium Rzeczypospolitej Polskiej);
- 3) wyłączna strefa ekonomiczna (której granice, co do zasady, określają umowy międzynarodowe).

Zgodnie z art. 288 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej rozporządzenie ma zasięg ogólny, wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich. Tak więc przepisy rozporządzenia metanowego znajdują bezpośrednie zastosowanie również w polskim porządku prawnym.

Jednym z kluczowych elementów rozporządzenia metanowego jest pojęcie „właściwego organu”. Zgodnie z art. 4 ust. 1 rozporządzenia metanowego każde państwo członkowskie wyznacza co najmniej jeden właściwy organ odpowiedzialny za monitorowanie i egzekwowanie stosowania tego rozporządzenia, a państwa członkowskie przekazują Komisji Europejskiej nazwy i dane kontaktowe swoich właściwych organów do dnia 5 lutego 2025 r.

Zważywszy, że właściwy organ, którego wyznaczenia wymaga art. 4 ust. 1 rozporządzenia metanowego, ma być organem wykonującym określone w tym rozporządzeniu zadania i wyposażonym w określone kompetencje, takie jak pozyskiwanie informacji od podmiotów zobowiązanych, władcze rozstrzyganie określonych spraw, kontrolowanie wykonywania obowiązków nałożonych tym rozporządzeniem na podmioty czy nakładanie sankcji za ich niewykonanie, wyznaczenie organu właściwego odpowiedzialnego za monitorowanie i egzekwowanie stosowania rozporządzenia metanowego oznacza przypisanie temu organowi tych zadań i kompetencji.

W polskim systemie prawa zakres zadań i kompetencji organów władzy publicznej może być określony wyłącznie w ustawie (zasada wyłączności ustawy), zatem także i wyznaczenie organu właściwego przewidziane w art. 4 ust. 1 rozporządzenia metanowego może nastąpić wyłącznie w ustawie.

Właściwy organ jest adresatem i zarządzającym szeregiem istotnych informacji dotyczących np. zdarzeń związanych z uwalnianiem do atmosfery i zdarzeń związanych ze spalaniem gazu

w pochodni spowodowanych sytuacją nadzwyczajną lub awarią lub trwających łącznie co najmniej 8 godzin w ciągu 24-godzinnego okresu od wystąpienia pojedynczego zdarzenia (art. 16 ust. 1 rozporządzenia metanowego). Z kolei art. 6 rozporządzenia metanowego przewiduje rutynowe kontrole operatorów i operatorów kopalni oraz nierutynowe kontrole operatorów, przedsiębiorstw, operatorów kopalni i importerów. Obejmują one, w stosownych przypadkach, kontrole na miejscu lub kontrole w terenie i dotyczą dokumentacji i rejestrów wykazujących zgodność z wymogami rozporządzenia metanowego, dokumentujących wykrywanie i wyznaczanie emisji metanu oraz wszelkie działania następcze podjęte przez właściwy organ lub w jego imieniu w celu zweryfikowania i wspierania zgodności z wymogami tego rozporządzenia. Pierwsza rutynowa kontrola zostanie przeprowadzona do dnia 5 maja 2026 r., a odstęp między kontrolami nie może przekraczać 3 lat (w przypadku gdy kontrola wykaze poważne naruszenie rozporządzenia metanowego, kolejną kontrolę przeprowadza się przed upływem 10 miesięcy).

Ponadto, zgodnie z art. 27 ust. 1 rozporządzenia metanowego, do dnia 5 maja 2025 r., a następnie do dnia 31 maja każdego roku, importerzy prześlą właściwym organom państwa członkowskiego, w którym mają siedzibę, informacje określone w załączniku IX, a w przypadku gdy importerzy nie dostarczą tych informacji, w całości lub w części, przedstawiają właściwym organom należyte uzasadnienie wyjaśniające takie nieprzekazanie oraz przedstawiają działania podjęte w celu uzyskania tych informacji. W załączniku IX wymieniono:

- 1) nazwę i adres eksportera oraz nazwę i adres producenta, o ile nie jest on tożsamy z eksporterem;
- 2) eksportujące państwa i regiony trzecie, w których wytworzono produkty, sklasyfikowane w unijnej klasyfikacji jednostek terytorialnych do celów statystycznych (NUTS) poziomu 1 oraz kraje i regiony sklasyfikowane na poziomie 1 (NUTS), przez które transportowano produkty do momentu wprowadzenia ich na rynek Unii;
- 3) w odniesieniu do ropy naftowej i gazu ziemnego – informacje, czy producent lub eksporter, stosownie do przypadku, dokonuje pomiarów i kwantyfikacji na poziomie źródła i zakładu, czy dane te podlegają niezależnej weryfikacji zewnętrznej, czy jego emisje metanu są zgłaszane niezależnie lub w ramach zobowiązań do zgłaszania krajowych wykazów gazów cieplarnianych zgodnie z wymogami UNFCCC oraz czy są one zgodne z wymogami UNFCCC w zakresie sprawozdawczości lub z normami OGMP 2.0; kopię najnowszego raportu dotyczącego emisji metanu zawierającego, w miarę dostępności, informacje, o których mowa w art. 12 ust. 4 rozporządzenia metanowego,

- jeżeli podano je w takim raporcie; oraz dla każdego rodzaju emisji metanu metodę kwantyfikacji zastosowaną w raporcie (np. poziomy UNFCCC lub OGMP 2.0);
- 4) w odniesieniu do ropy naftowej i gazu ziemnego – informacje, czy producent lub eksporter, stosownie do przypadku, stosuje środki regulacyjne lub dobrowolne w celu kontroli swoich emisji metanu, w tym środki takie jak badania LDAR lub środki kontroli i ograniczania zdarzeń związanych z uwalnianiem do atmosfery i zdarzeń związanych ze spalaniem w pochodni, w tym opis tych środków, w stosownych przypadkach wraz z odpowiednimi raportami z badań LDAR oraz ze zdarzeń związanych z uwalnianiem do atmosfery i zdarzeń związanych ze spalaniem w pochodni w odniesieniu do ostatniego dostępnego roku kalendarzowego;
 - 5) w odniesieniu do węgla – informacje, czy producent lub eksporter, stosownie do przypadku, dokonuje pomiarów i kwantyfikacji na poziomie źródła i zakładu górniczego, czy te emisje metanu są liczone i kwantyfikowane zgodnie z załącznikiem VI, czy dane te podlegają niezależnej weryfikacji zewnętrznej, czy jego emisje metanu są zgłaszane niezależnie lub w ramach zobowiązań do zgłaszania krajowych wykazów gazów cieplarnianych zgodnie z wymogami UNFCCC oraz czy są one zgodne z wymogami UNFCCC w zakresie sprawozdawczości lub z europejskimi lub innymi międzynarodowymi normami w zakresie monitorowania, raportowania i weryfikacji emisji metanu; kopię najnowszego raportu dotyczącego emisji metanu zawierającego, w miarę dostępności, informacje, o których mowa w art. 20 ust. 6 rozporządzenia metanowego, oraz dla każdego rodzaju emisji metanu metodę kwantyfikacji zastosowaną w raporcie (np. poziomy UNFCCC);
 - 6) w odniesieniu do węgla – informację, czy na potrzeby kontroli emisji metanu producent lub eksporter stosuje środki regulacyjne czy dobrowolne, w tym środki służące kontrolowaniu i ograniczaniu zdarzeń związanych z uwalnianiem do atmosfery i zdarzeń związanych ze spalaniem gazu w pochodni, oraz, o ile są dostępne, ilości metanu uwalnianego do atmosfery i spalonego w pochodni obliczone dla każdej kopalni węgla co najmniej w ostatnim roku kalendarzowym oraz istniejące plany ograniczania emisji dla każdej kopalni węgla wraz z opisem tych środków, w tym, o ile są dostępne, raporty ze zdarzeń związanych z uwalnianiem do atmosfery i zdarzeń związanych ze spalaniem gazu w pochodni w ostatnim dostępnym roku kalendarzowym;
 - 7) w stosownych przypadkach –, nazwę podmiotu, który przeprowadził niezależną weryfikację zewnętrzną raportów, o których mowa w pkt 3 i 5;

- 8) informacje na podstawie art. 28 ust. 1 lub 2 rozporządzenia metanowego, stosownie do przypadku, wskazujące, że ropa naftowa, gaz ziemny lub węgiel podlegają środkom monitorowania, raportowania i weryfikacji na poziomie producenta równoważnym środkom określonym w niniejszym rozporządzeniu w odniesieniu do umów zawartych lub odnowionych w dniu 4 sierpnia 2024 r. lub po tej dacie, oraz informacje na temat starań podjętych w celu zapewnienia, aby ropa naftowa, gaz ziemny lub węgiel dostarczone na podstawie umów zawartych przed dniem 4 sierpnia 2024 r. podlegały środkom monitorowania, raportowania i weryfikacji na poziomie producenta równoważnym środkom określonym w niniejszym rozporządzeniu;
- 9) informacje, czy klauzule wzorcowe, o których mowa w art. 28 ust. 3 rozporządzenia metanowego, są stosowane w umowach na dostawy, ze wskazaniem, o które klauzule chodzi;
- 10) informacje na podstawie art. 29 ust. 1 rozporządzenia metanowego na temat intensywności emisji metanu z produkcji ropy naftowej, gazu ziemnego i węgla wprowadzanych do obrotu w Unii na podstawie odpowiednich umów na dostawy.

Z uwagi na zakres regulacji rozporządzenia metanowego, który w znacznej mierze obejmuje działalność górnictwą i geologiczną, proponuje się wskazanie, że właściwym organem odpowiedzialnym za monitorowanie i egzekwowanie stosowania rozporządzenia metanowego jest Prezes Wyższego Urzędu Górniczego. W myśl art. 165 ust. 1 p.g.g. Prezes Wyższego Urzędu Górniczego jest centralnym organem administracji rządowej, działającym pod nadzorem ministra właściwego do spraw gospodarki surowcami energetycznymi, właściwym w sprawach nadzoru górnictwa. Stosownie do art. 168 ust. 1 pkt 5 p.g.g. organy nadzoru górnictwa, w tym Prezes Wyższego Urzędu Górniczego, sprawują nadzór i kontrolę nad ruchem zakładów górniczych, m.in. w zakresie ochrony środowiska. Zgodnie zaś z art. 170 ust. 2 p.g.g. organy nadzoru górnictwa sprawują nadzór i kontrolę nad wykonywaniem robót geologicznych, o których mowa w art. 86 tej ustawy (w tym robót geologicznych służących poszukiwaniu i rozpoznawaniu złóż węglowodorów).

Przedstawiony stan prawny sprawia, że zasadne jest przypisanie Prezesowi Wyższego Urzędu Górniczego statusu właściwego organu odpowiedzialnego za monitorowanie i egzekwowanie stosowania rozporządzenia metanowego. Ze względu na fakt, że nie jest to kompetencja, która będzie realizowana wyłącznie względem podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną i kontrolowaną przez organy nadzoru górnictwa, przypisanie to nastąpi nie przez rozszerzenie zakresu regulacji art. 166 ust. 1 p.g.g., określającego podstawowe kompetencje Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego, uzupełniające ogólny zakres właściwości wszystkich organów

nadzoru górnictwa, określony w art. 168 i art. 170 p.g.g., ale przez dodanie ust. 1a w art. 165 p.g.g. Projektowany przepis będzie stanowił, że Prezes Wyższego Urzędu Górniczego jest również właściwym organem odpowiedzialnym za monitorowanie i egzekwowanie stosowania rozporządzenia metanowego. Użycie wyrazu „również” przesądzi, że jest to dodatkowa kompetencja Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego, której charakter i przedmiot są inne niż ogólna kompetencja określona w art. 165 ust. 1 p.g.g. (właściwość w sprawach nadzoru górnictwa).

Projektowana zmiana p.g.g. zapewni realizację jednego z obowiązków określonych w rozporządzeniu metanowym, na którego realizację termin przypadł na dzień 5 lutego 2025 r., przyczyniając się do zapewnienia monitorowania i egzekwowania stosowania rozporządzenia metanowego. Oczekiwanym efektem wejścia w życie projektowanej zmiany p.g.g. będzie stworzenie możliwości formalnej realizacji na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz w granicach wyłącznej strefy ekonomicznej Rzeczypospolitej Polskiej, przez jeden z organów krajowych, określonych w rozporządzeniu metanowym kompetencji organu odpowiedzialnego za monitorowanie i egzekwowanie stosowania tego rozporządzenia.

Do tytułu projektowanej ustawy dodano odnośnik informujący o związku tego aktu z rozporządzeniem metanowym. Jednakże wskazanie bezpośrednio w p.g.g. krajowego organu odpowiedzialnego za monitorowanie i egzekwowanie stosowania rozporządzenia metanowego stwarza (w ramach utrwalonej praktyki legislacyjnej) konieczność uzupełnienia odnośnika nr 1 do tytułu p.g.g. o podobny element informacyjny. Zmiana ta jest dokonywana w art. 1 pkt 1 projektu przez nadanie nowego brzmienia całości tego odnośnika, którego pierwsza część (zmodyfikowana m.in. w zakresie adresów promulgacyjnych oraz tytułów aktów prawa Unii Europejskiej, które w zakresie swojej regulacji są wdrażane przez p.g.g., ze względu na potrzebę zapewnienia spójności z brzmieniem tytułów tych aktów prawa Unii Europejskiej, ogłoszonych w polskiej wersji językowej) będzie obejmowała dotychczasowe powołanie aktów prawa Unii Europejskiej (sześciu dyrektyw oraz jednej decyzji, wdrażanych przez p.g.g. w zakresie swojej regulacji), a druga część będzie zawierała informację o związku p.g.g. z rozporządzeniem metanowym.

Projekt ustawy:

- 1) jest zgodny z prawem Unii Europejskiej;
- 2) nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych, określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu

funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597);

- 3) nie będzie wymagać notyfikacji Komisji Europejskiej w trybie ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 468);
- 4) nie podlega obowiązkowi, o którym mowa w § 39 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806), obejmującemu przedstawienie go instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia;
- 5) nie zawiera wymogów nakładanych na usługodawców, podlegających notyfikacji, o której mowa w art. 15 ust. 7 i art. 39 ust. 5 dyrektywy 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotyczącej usług na rynku wewnętrznym (Dz. Urz. UE L 376 z 27.12.2006, str. 36).

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248 oraz z 2024 r. poz. 1535) oraz § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów, projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny”.

Nie dokonano zgłoszenia zainteresowania pracami nad projektem w trybie określonym w ustawie z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa.

Ze względu na przewidziany w art. 4 ust. 1 rozporządzenia metanowego obowiązek wyznaczenia przez każde państwo członkowskie co najmniej jednego właściwego organu odpowiedzialnego za monitorowanie i egzekwowanie stosowania tego rozporządzenia oraz obowiązek przekazania przez państwa członkowskie Komisji Europejskiej nazw i danych kontaktowych swoich właściwych organów do dnia 5 lutego 2025 r. przyjęto, że projektowana ustawa wejdzie w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, co w tym specyficznym przypadku nie stoi na przeszkodzie zasadom demokratycznego państwa prawnego. Konieczne jest bowiem zachowanie porządku publicznego i zapewnienie ochrony środowiska w obszarze będącym przedmiotem regulacji rozporządzenia metanowego.

Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze	Data sporządzenia 18 kwietnia 2025 r.
Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Przemysłu	Źródło art. 4 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1787 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie redukcji emisji metanu w sektorze energetycznym oraz zmieniającego rozporządzenie (UE) 2019/942
Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Marzena Czarnecka, Minister Przemysłu	Nr w Wykazie prac RM UC86
Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Magdalena Jarkulisz, Dyrektor Departamentu Ropy, Gazu i Gospodarki Wodorowej w Ministerstwie Przemysłu (tel.: 32 433 42 05, e-mail: magdalena.jarkulisz@mp.gov.pl)	

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Z dniem 4 sierpnia 2024 r. weszło w życie rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1787 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie redukcji emisji metanu w sektorze energetycznym oraz zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/942 (Dz. Urz. UE L 2024/1787 z 15.07.2024), zwane dalej „rozporządzeniem metanowym”. Zgodnie z założeniami, które stanowiły podstawę do opracowania tego aktu prawnego, metan to gaz cieplarniany, który jest na drugim miejscu po dwutlenku węgla (CO₂), jeśli chodzi o ogólny wkład w zmianę klimatu, i jest odpowiedzialny za około jedną trzecią obecnego ocieplenia (motyw pierwszy rozporządzenia metanowego). W rozporządzeniu tym są ujęte przepisy dotyczące m.in. dokładności pomiarów, kwantyfikacji, monitorowania, raportowania i weryfikacji emisji metanu w sektorze energetycznym w Unii Europejskiej, jak również przepisy dotyczące redukcji tych emisji, w tym przez prowadzenie badań mających na celu wykrywanie wycieków i naprawę, obowiązki dotyczące przeprowadzania napraw oraz ograniczenia dotyczące uwalniania do atmosfery i spalania gazu (metanu) w pochodni. W rozporządzeniu są zawarte również przepisy dotyczące narzędzi, które mają zapewnić przejrzystość w odniesieniu do emisji metanu (art. 1 ust. 1 rozporządzenia metanowego).

Poszczególne przepisy rozporządzenia metanowego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz w granicach wyłącznej strefy ekonomicznej Rzeczypospolitej Polskiej mają zastosowanie do:

- 1) działalności geologicznej polegającej na poszukiwaniu lub rozpoznawaniu złóż węglowodorów na lądzie oraz w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) działalności górniczej polegającej na wydobywaniu węglowodorów ze złóż na lądzie oraz w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) działalności górniczej polegającej na podziemnym bezzbiornikowym magazynowaniu gazu ziemnego (podziemny magazyn gazu jest zakładem górniczym w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 18 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2024 r. poz. 1290), zwanej dalej „p.g.g.”);
- 4) działalności górniczej polegającej na wydobywaniu węgla brunatnego;
- 5) działalności górniczej polegającej na wydobywaniu węgla kamiennego, w tym także koksującego;
- 6) terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego, zlokalizowanego obecnie tylko w Świnoujściu;
- 7) przetwarzania gazu ziemnego;
- 8) przesyłu i dystrybucji gazu ziemnego;
- 9) zlikwidowanych lub opuszczonych po dniu 3 sierpnia 1954 r. podziemnych zakładów górniczych wydobywających węgiel kamienny, w tym również w częściach udostępnianych w celach innych niż określone w p.g.g., w szczególności turystycznych, leczniczych i rekreacyjnych (np. Zabytkowa Kopalnia Węgla Kamiennego Guido w Zabrze oraz Dawna Kopalnia Nowa Ruda), a także udostępnianych w celu budowy, rozbudowy oraz utrzymywania systemów odwadniania zlikwidowanych zakładów górniczych (Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A. Oddział Centralny Zakład Odwadniania Kopalń);
- 10) wszystkich znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i w granicach wyłącznej strefy ekonomicznej Rzeczypospolitej Polskiej odwiertów nieczynnych, odwiertów tymczasowo zaczopowanych oraz odwiertów permanentnie zaczopowanych i opuszczonych, stanowiących pozostałości po otworowych zakładach górniczych wydobywających węglowodory lub zakładach prowadzących poszukiwanie lub rozpoznawanie złóż węglowodorów (na lądzie oraz w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej), oraz nieczynnych odwiertów wykonanych w celu poszukiwania lub rozpoznawania złóż innych kopalin (w szczególności siarki);
- 11) importu z państw trzecich ropy naftowej, gazu ziemnego i węgla.

Zgodnie z art. 288 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej rozporządzenie ma zasięg ogólny, wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich. Tak więc przepisy rozporządzenia metanowego znajdują bezpośrednie zastosowanie również w polskim porządku prawnym.

Jednym z kluczowych elementów rozporządzenia metanowego jest pojęcie „właściwego organu”. Zgodnie z art. 4 ust. 1 rozporządzenia metanowego każde państwo członkowskie wyznacza co najmniej jeden właściwy organ odpowiedzialny za monitorowanie i egzekwowanie stosowania tego rozporządzenia, a państwa członkowskie przekazują Komisji Europejskiej nazwy i dane kontaktowe swoich właściwych organów do dnia 5 lutego 2025 r. Zważywszy, że właściwy organ, którego wyznaczenia wymaga art. 4 ust. 1 rozporządzenia metanowego, ma być organem wykonującym określone w tym rozporządzeniu zadania i wyposażonym w określone kompetencje, takie jak pozyskiwanie informacji od podmiotów zobowiązanych, władcze rozstrzyganie określonych spraw, kontrolowanie wykonywania obowiązków nałożonych tym rozporządzeniem na podmioty czy nakładanie sankcji za ich niewykonanie, wyznaczenie organu właściwego odpowiedzialnego za monitorowanie i egzekwowanie stosowania rozporządzenia metanowego oznacza przypisanie temu organowi tych zadań i kompetencji.

W polskim systemie prawa zakres zadań i kompetencji organów władzy publicznej może być określony wyłącznie w ustawie (zasada wyłączności ustawy), zatem także i wyznaczenie organu właściwego przewidziane w art. 4 ust. 1 rozporządzenia metanowego może nastąpić wyłącznie w ustawie.

Właściwy organ jest adresatem i zarządzającym szeregiem istotnych informacji dotyczących np. zdarzeń związanych z uwalnianiem do atmosfery i zdarzeń związanych ze spalaniem gazu w pochodni spowodowanych sytuacją nadzwyczajną lub awarią lub trwających łącznie co najmniej 8 godzin w ciągu 24-godzinnej okresu od wystąpienia pojedynczego zdarzenia (art. 16 ust. 1 rozporządzenia metanowego). Z kolei art. 6 rozporządzenia metanowego przewiduje rutynowe kontrole operatorów i operatorów kopalni oraz nierutynowe kontrole operatorów, przedsiębiorstw, operatorów kopalni i importerów. Obejmują one, w stosownych przypadkach, kontrole na miejscu lub kontrole w terenie i dotyczą dokumentacji i rejestrów wykazujących zgodność z wymogami rozporządzenia metanowego, dokumentujących wykrywanie i wyznaczanie emisji metanu oraz wszelkie działania następcze podjęte przez właściwy organ lub w jego imieniu w celu zweryfikowania i wspierania zgodności z wymogami tego rozporządzenia. Pierwsza rutynowa kontrola zostanie przeprowadzona do dnia 5 maja 2026 r., a odstęp między kontrolami nie może przekraczać 3 lat (w przypadku gdy kontrola wykaże poważne naruszenie rozporządzenia metanowego, kolejną kontrolę przeprowadza się przed upływem 10 miesięcy).

Ponadto, zgodnie z art. 27 ust. 1 rozporządzenia metanowego, do dnia 5 maja 2025 r., a następnie do dnia 31 maja każdego roku, importerzy prześlą właściwym organom państwa członkowskiego, w którym mają siedzibę, informacje określone w załączniku IX (np. eksportujące państwa i regiony trzecie, w których wytworzono produkty, oraz kraje i regiony, przez które transportowano produkty do momentu wprowadzenia ich na rynek Unii, a także informacje na podstawie art. 29 ust. 1 rozporządzenia metanowego na temat intensywności emisji metanu z produkcji ropy naftowej, gazu ziemnego i węgla wprowadzanych do obrotu w Unii na podstawie odpowiednich umów na dostawę), a w przypadku gdy importerzy nie dostarczą tych informacji, w całości lub w części, przedstawiają właściwym organom należyte uzasadnienie wyjaśniające takie nieprzekazanie oraz przedstawiają działania podjęte w celu uzyskania tych informacji.

Skala emisji metanu w Polsce wymaga podjęcia pilnych działań służących zapewnieniu realizacji przez krajowe władze publiczne zadań i kompetencji umożliwiających nie tylko bieżące zarządzanie obszarem, ale także podejmowanie działań o kompleksowym charakterze. Aktualnie dane dotyczące emisji metanu są częściowo gromadzone przez Wyższy Urząd Górniczy i udostępniane w corocznym opracowaniu przygotowywanym na podstawie art. 166 ust. 1 pkt 8 p.g.g. Przepis ten stanowi, że Prezes Wyższego Urzędu Górniczego dokonuje kompleksowego sprawdzenia i oceny stanu bezpieczeństwa powszechnego, związanego z ruchem zakładu górniczego, stanu bezpieczeństwa pracy w górnictwie, stanu rozpoznania i zwalczania zagrożeń w zakładach górniczych, stanu ratownictwa górniczego oraz innych zagadnień związanych z prowadzeniem ruchu zakładów górniczych, a także przedkłada właściwym organom informacje, opinie i wnioski w tej dziedzinie. W dostępnej na stronie https://www.wug.gov.pl/bhp/stan_bhp_w_gornictwie#tresc publikacji pt. „Ocena stanu bezpieczeństwa pracy, ratownictwa górniczego oraz bezpieczeństwa powszechnego w związku z działalnością górnictwo-geologiczną w 2023 roku (porównanie od roku 2019)” wskazano, że w przypadku działalności polegającej na wydobywaniu węgla kamiennego:

- 1) w 2023 r. z górotworu objętego wpływami eksploatacji wydzielilo się 752,1 mln m³ metanu (metanowość bezwzględna), co oznacza, że średnio w ciągu minuty wydzielalo się 1 431,0 m³ tego gazu;
- 2) w 2023 r. zanotowano spadek metanowości bezwzględnej w stosunku do 2022 r. o około 26,8 mln m³;
- 3) ilość wydzielonego metanu w przeliczeniu na tonę wydobytego węgla (metanowość względna) w 2023 r. wyniosła 15,8 m³/Mg;
- 4) średnia efektywność odmetanowania w 2023 r. wyniosła około 37,7 %, co jest wartością niższą o około 1,3 %, w stosunku do uzyskanej w 2022 r.;
- 5) średnia efektywność zagospodarowania ujętego metanu w 2023 r. wyniosła 70,9 % (o 3,0 % więcej niż w roku 2022);
- 6) ilość metanu wyemitowana w 2023 r. do atmosfery szybami wentylacyjnymi oraz ze stacji odmetanowania (niewykorzystana część) wyniosła łącznie około 551,2 mln m³.

Aktualnie w Wyższym Urzędzie Górniczym nie są gromadzone dane o emisjach metanu z pozostałych rodzajów górnictwa oraz innych gałęzi przemysłu, objętych rozporządzeniem metanowym.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Z uwagi na zakres regulacji rozporządzenia metanowego, który w znacznej mierze obejmuje działalność górnictwa i geologiczną, proponuje się wskazanie, że właściwym organem odpowiedzialnym za monitorowanie i egzekwowanie stosowania rozporządzenia metanowego jest Prezes Wyższego Urzędu Górniczego. W myśl art. 165 ust. 1 p.g.g. Prezes Wyższego Urzędu Górniczego jest centralnym organem administracji rządowej, działającym pod nadzorem ministra właściwego do spraw gospodarki surowcami energetycznymi, właściwym w sprawach nadzoru górniczego. Stosownie do art. 168 ust. 1 pkt 5 p.g.g. organy nadzoru górniczego, w tym Prezes Wyższego Urzędu Górniczego, sprawują nadzór i kontrolę nad ruchem zakładów górniczych, m.in. w zakresie ochrony środowiska. Zgodnie zaś z art. 170 ust. 2 p.g.g. organy nadzoru górniczego sprawują nadzór i kontrolę nad wykonywaniem robót geologicznych, o których mowa w art. 86 tej ustawy (w tym robót geologicznych służących poszukiwaniu i rozpoznawaniu złóż węglowodorów).

Przedstawiony stan prawny sprawia, że zasadne jest przypisanie Prezesowi Wyższego Urzędu Górniczego statusu właściwego organu odpowiedzialnego za monitorowanie i egzekwowanie stosowania rozporządzenia metanowego. Ze względu na fakt, że nie jest to kompetencja, która będzie realizowana wyłącznie względem podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną i kontrolowaną przez organy nadzoru górniczego, przypisanie to nastąpi nie przez rozszerzenie zakresu regulacji art. 166 ust. 1 p.g.g., określającego podstawowe kompetencje Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego, uzupełniające ogólny zakres właściwości wszystkich organów nadzoru górniczego, określony w art. 168 i art. 170 p.g.g., ale przez dodanie ust. 1a w art. 165 p.g.g. Projektowany przepis będzie stanowił, że Prezes Wyższego Urzędu Górniczego jest również właściwym organem odpowiedzialnym za monitorowanie i egzekwowanie stosowania rozporządzenia metanowego. Użycie wyrazu „również” przesądzi, że jest to dodatkowa kompetencja Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego, której charakter i przedmiot są inne niż ogólna kompetencja określona w art. 165 ust. 1 p.g.g. (właściwość w sprawach nadzoru górniczego).

Projektowana zmiana p.g.g. zapewni realizację jednego z obowiązków określonych w rozporządzeniu metanowym, na którego realizację termin przypadł na dzień 5 lutego 2025 r., przyczyniając się do zapewnienia monitorowania i egzekwowania stosowania rozporządzenia metanowego. Oczekiwany efekt wejścia w życie projektowanej zmiany p.g.g. będzie stworzenie możliwości formalnej realizacji na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz w granicach wyłącznej strefy ekonomicznej Rzeczypospolitej Polskiej, przez jeden z organów

krajowych, określonych w rozporządzeniu metanowym kompetencji organu odpowiedzialnego za monitorowanie i egzekwowanie stosowania tego rozporządzenia.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Przepisy rozporządzenia metanowego znajdują bezpośrednie zastosowanie w państwach członkowskich UE. O kształcie przepisów służących wykonaniu rozporządzenia metanowego oraz sposobie realizacji obowiązków faktycznych wynikających z przepisów tego rozporządzenia decydują poszczególne państwa członkowskie, kierując się uwarunkowaniami lokalnymi.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Prezes Wyższego Urzędu Górniczego	1	Przepisy powszechnie obowiązujące	Oddziaływanie bezpośrednie: przypisanie statusu właściwego organu odpowiedzialnego za monitorowanie i egzekwowanie stosowania rozporządzenia metanowego.
Minister Przemysłu	1	Przepisy powszechnie obowiązujące	Oddziaływanie pośrednie (w związku ze sprawowaniem nadzoru nad Prezesem Wyższego Urzędu Górniczego).
Podmioty prowadzące ruch zakładów górniczych lub zakładów	Niektóre podmioty prowadzące działalność regulowaną działem VI p.g.g., w tym podmioty prowadzące ruch: - podziemnych zakładów górniczych: czynnych (19), w likwidacji (4), w budowie (1); - odkrywkowych zakładów górniczych wydobywających węgiel brunatny (5); - zakładów prowadzących działalność określoną w art. 2 ust. 1 p.g.g. w obszarze węgla kamiennego (3); - otworowych zakładów górniczych: wydobywających ropę naftową i gaz ziemny (9), wydobywających siarkę (2), wydobywających metan z pokładów węgla (5), prowadzących podziemne bezzbiornikowe magazynowanie gazu ziemnego (2); - zakładów wykonujących roboty geologiczne, o których mowa w art. 86 p.g.g. (186).	Dane Wyższego Urzędu Górniczego, wynikające ze statystyki prowadzonej przez ten Urząd, w tym informacji pozyskiwanych w ramach nadzoru i kontroli, sprawowanych przez organy nadzoru górniczego, ujętych w szczególności w publikacji pt. „Ocena stanu bezpieczeństwa pracy, ratownictwa górniczego oraz bezpieczeństwa powszechnego w związku z działalnością górnictwa geologicznego w 2023 roku (porównanie od roku 2019)”: https://www.wug.gov.pl/bhp/stan_bhp_w_gornictwie#tresc oraz na stronie internetowej: https://www.wug.gov.pl/bhp/nadzorowane_zaklady	Oddziaływanie pośrednie (w związku z kompetencjami realizowanymi wobec tych podmiotów przez właściwy organ odpowiedzialny za monitorowanie i egzekwowanie stosowania rozporządzenia metanowego, a także obowiązkami realizowanymi przez te podmioty wobec właściwego organu), w zakresie: 1) obowiązków – polegające na możliwości realizowania przez Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego zadań i kompetencji określonych w tym rozporządzeniu; 2) korzyści – polegające na ustawowym przesądzeniu, że Prezes Wyższego Urzędu Górniczego jest właściwym organem odpowiedzialnym za monitorowanie i egzekwowanie stosowania rozporządzenia metanowego, co przyczyni się do zapewnienia względem tych podmiotów przejrzystości kompetencji organów władzy publicznej i zapewni realizację określonych w tym rozporządzeniu obowiązków tych podmiotów wobec skonkretyzowanego organu.

Podmiot prowadzący terminal regazyfikacyjny skroplonego gazu ziemnego	1	Przepisy powszechnie obowiązujące oraz strona internetowa podmiotu, dotycząca terminalu (https://www.gaz-system.pl/pl/terminal-lng.html)	Oddziaływanie pośrednie (w związku z kompetencjami realizowanymi wobec tego podmiotu przez właściwy organ odpowiedzialny za monitorowanie i egzekwowanie stosowania rozporządzenia metanowego, a także obowiązkami realizowanymi przez ten podmiot wobec właściwego organu), w zakresie: 1) obowiązków – polegające na możliwości realizowania przez Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego zadań i kompetencji określonych w tym rozporządzeniu; 2) korzyści – polegające na ustawowym przesądzeniu, że Prezes Wyższego Urzędu Górniczego jest właściwym organem odpowiedzialnym za monitorowanie i egzekwowanie stosowania rozporządzenia metanowego, co przyczyni się do zapewnienia względem tego podmiotu przejrzystości kompetencji organów władzy publicznej i zapewni realizację określonych w tym rozporządzeniu obowiązków tego podmiotu wobec skonkretyzowanego organu.
Podmioty prowadzące działalność w zakresie przetwarzania, przesyłu i dystrybucji gazu ziemnego	59	Wykaz prowadzony przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (wykaz przedsiębiorstw energetycznych zajmujących się przesyłaniem, dystrybucją, magazynowaniem paliw gazowych, skraplaniem gazu ziemnego lub regazyfikacją skroplonego gazu ziemnego, przesyłaniem dwutlenku węgla): https://rejstry.ure.gov.pl/	Oddziaływanie pośrednie (w związku z kompetencjami realizowanymi wobec tych podmiotów przez właściwy organ odpowiedzialny za monitorowanie i egzekwowanie stosowania rozporządzenia metanowego, a także obowiązkami realizowanymi przez te podmioty wobec właściwego organu), identycznie jak w przypadku podmiotu prowadzącego terminal regazyfikacyjny skroplonego gazu ziemnego.
Podmioty prowadzące działalność w zakresie importu ropy naftowej lub gazu ziemnego	505 (dane szacunkowe)	Rejestr prowadzony przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (rejestr podmiotów przywożących): https://rejstry.ure.gov.pl/	Oddziaływanie pośrednie (w związku z kompetencjami realizowanymi wobec tych podmiotów przez właściwy organ odpowiedzialny za monitorowanie i egzekwowanie stosowania rozporządzenia metanowego, a także obowiązkami realizowanymi przez te podmioty wobec właściwego organu), identycznie jak w przypadku podmiotu prowadzącego terminal regazyfikacyjny skroplonego gazu ziemnego.

Podmioty prowadzące działalność w zakresie importu węgla	Kilka tysięcy	Dane Platformy Usług Elektronicznych Skarbowo-Celnych (wykaz pośredniczących podmiotów węglowych zarejestrowanych w Centralnym Rejestrze Podmiotów Akcyzowych): https://puesc.gov.pl/uslugi/wyszu kaj-podmiot-akcyzowy	Oddziaływanie pośrednie (w związku z kompetencjami realizowanymi wobec tych podmiotów przez właściwy organ odpowiedzialny za monitorowanie i egzekwowanie stosowania rozporządzenia metanowego, a także obowiązkami realizowanymi przez te podmioty wobec właściwego organu), identycznie jak w przypadku podmiotu prowadzącego terminal regazyfikacyjny skroplonego gazu ziemnego.
--	---------------	---	---

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt nie był przedmiotem pre-konsultacji.

W trakcie opracowywania projektu analizowano zagadnienie przeprowadzenia jego konsultacji publicznych, np. z udziałem przedstawicieli sektora, wobec którego będzie realizowana nowa kompetencja Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego. Analiza uwzględniła fakt, że przedmiot projektu ustawy nie ma bezpośredniego wpływu na sektor. Niezależnie od wskazanego w prawie krajowym właściwego organu odpowiedzialnego za monitorowanie i egzekwowanie stosowania rozporządzenia metanowego prawny model relacji między sektorem a tym organem nie będzie wykazywał istotnych dla sektora różnic. W konsekwencji uznano, że ze względu na powstały już obowiązek realizacji przewidzianych w rozporządzeniu metanowym zadań i kompetencji właściwego organu odpowiedzialnego za monitorowanie i egzekwowanie stosowania tego rozporządzenia, wymagających stałej aktywności tego organu, oraz istotne dla bezpieczeństwa powszechnego i ochrony środowiska obszary życia społeczno-gospodarczego, w których te zadania i kompetencje powinny być realizowane, należy odstąpić od przeprowadzania konsultacji publicznych, z uwagi na konieczność zachowania bezpieczeństwa powszechnego i porządku publicznego oraz zapewnienia ochrony środowiska. Rozstrzygnięcie nakładające obowiązek wyznaczenia organu właściwego, przewidziane w art. 4 ust. 1 rozporządzenia metanowego, wymaga bowiem pilnego uwzględnienia w krajowym porządku prawnym w związku z koniecznością zapewnienia optymalnego stanu prawnego oraz stabilności systemu prawa.

Z uwagi na zakres projektu, który nie dotyczy:

- 1) zadań związków zawodowych – nie podlega on zaopiniowaniu przez reprezentatywne związki zawodowe;
- 2) praw i interesów związków pracodawców – nie podlega on zaopiniowaniu przez reprezentatywne organizacje pracodawców;
- 3) spraw związanych z samorządem terytorialnym, o których mowa w ustawie z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej (Dz. U. z 2024 r. poz. 949) – nie podlega on zaopiniowaniu przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego;
- 4) spraw, o których mowa w art. 1 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2232, z późn. zm.) – nie podlega on zaopiniowaniu przez Radę Dialogu Społecznego;
- 5) spraw, o których mowa w art. 35 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1491, 1761 i 1940) – nie wymaga on zaopiniowania przez Radę Działalności Pożytku Publicznego.

Projektowana ustawa nie wymaga przedstawienia instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia projektu.

Projekt, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248 oraz z 2024 r. poz. 1535) i § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806), został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny”.

Nie dokonano zgłoszenia zainteresowania pracami nad projektem w trybie określonym w ustawie z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych													
(ceny stałe z 2025 r.)		Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0–10)
Dochody ogółem		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Źródła finansowania	Nie dotyczy.												
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Potencjalne koszty związane z nowymi zadaniami Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego będą ponoszone jedynie w ramach środków aktualnie przydzielonych części budżetowej 60 – Wyższy Urząd Górniczy w ustawie budżetowej na rok 2025 z dnia 9 stycznia 2025 r. (Dz. U. poz. 63).												
7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe													
Skutki													
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)					
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2025 r.)	duże przedsiębiorstwa	–	–	–	–	–	–	–					
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	–	–	–	–	–	–	–					
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	–	–	–	–	–	–	–					
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Nie dotyczy.											
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Nie dotyczy.											
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Nie dotyczy.											
Niemierzalne	Nie dotyczy.												
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Przedmiotem projektu jest wyłącznie wyznaczenie organu właściwego odpowiedzialnego za monitorowanie i egzekwowanie stosowania rozporządzenia metanowego. Jak wskazano w pkt 5 OSR, niezależnie od wskazanego w prawie krajowym właściwego organu odpowiedzialnego za monitorowanie i egzekwowanie stosowania rozporządzenia metanowego, prawny model relacji między sektorem a tym organem nie będzie wykazywał istotnych dla sektora różnic. Wpływ na podmioty spoza administracji rządowej ma w tym przypadku bezpośrednio art. 4 ust. 1 rozporządzenia metanowego, a nie projektowana ustawa, której celem jest wyłącznie umożliwienie wykonania obowiązku określonego w tym przepisie, uwzględniając fakt, że w polskim systemie prawa zakres zadań i kompetencji organów władzy publicznej może być określony wyłącznie w ustawie (zasada wyłączności ustawy), a zatem także i wyznaczenie organu właściwego przewidziane w art. 4 ust. 1 rozporządzenia metanowego może nastąpić wyłącznie w ustawie.												

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
☒ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności)	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
Komentarz: Projekt nie określa obciążeń regulacyjnych nakładanych na Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego oraz nie nakłada obowiązków na podmioty spoza administracji rządowej wobec Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego. Jednakże skutkiem wejścia w życie projektowanej ustawy będzie jednoznaczne wskazanie właściwego organu, względem którego te podmioty będą realizowały obowiązki określone bezpośrednio w rozporządzeniu metanowym. Dotyczy to np. obowiązku określonego w art. 27 ust. 1 tego rozporządzenia. Przepis ten stanowi, że do dnia 5 maja 2025 r., a następnie do dnia 31 maja każdego roku, importerzy przeکاżą właściwym organom państwa członkowskiego, w którym mają siedzibę, informacje określone w załączniku IX (np. eksportujące państwa i regiony trzecie, w których wytworzono produkty, oraz kraje i regiony, przez które transportowano produkty do momentu wprowadzenia ich na rynek Unii, a także informacje na podstawie art. 29 ust. 1 rozporządzenia metanowego na temat intensywności emisji metanu z produkcji ropy naftowej, gazu ziemnego i węgla wprowadzanych do obrotu w Unii na podstawie odpowiednich umów na dostawy), a w przypadku gdy importerzy nie dostarczą tych informacji, w całości lub w części, przedstawiają właściwym organom należyte uzasadnienie wyjaśniające takie nieprzekazanie oraz przedstawiają działania podjęte w celu uzyskania tych informacji. Jak już wskazano, drugim skutkiem wejścia w życie ustawy będzie przypisanie Prezesowi Wyższego Urzędu Górniczego m.in. roli organu będącego adresatem i zarządzającym szeregiem istotnych informacji dotyczących np. zdarzeń związanych z uwalnianiem do atmosfery i zdarzeń związanych ze spalaniem gazu w pochodni spowodowanych sytuacją nadzwyczajną lub awarią lub trwających łącznie co najmniej 8 godzin w ciągu 24-godzinnego okresu od wystąpienia pojedynczego zdarzenia (art. 16 ust. 1 rozporządzenia metanowego). Inny charakter działań Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego będzie wynikał z art. 6 rozporządzenia metanowego, przewidującego rutynowe kontrole operatorów i operatorów kopalni oraz nierutynowe kontrole operatorów, przedsiębiorstw, operatorów kopalni i importerów. Obejmują one, w stosownych przypadkach, kontrole na miejscu lub kontrole w terenie i dotyczą dokumentacji i rejestrów wykazujących zgodność z wymogami rozporządzenia metanowego, dokumentujących wykrywanie i wyznaczanie emisji metanu oraz wszelkie działania następcze podjęte przez właściwy organ lub w jego imieniu w celu zweryfikowania i wspierania zgodności z wymogami tego rozporządzenia. Pierwsza rutynowa kontrola zostanie przeprowadzona do dnia 5 maja 2026 r., a odstęp między kontrolami nie może przekraczać 3 lat (w przypadku gdy kontrola wykaże poważne naruszenie rozporządzenia metanowego, kolejną kontrolę przeprowadza się przed upływem 10 miesięcy).		
9. Wpływ na rynek pracy		
Nie dotyczy.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☒ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Ustawowe wyznaczenie właściwego organu odpowiedzialnego za monitorowanie i egzekwowanie stosowania rozporządzenia metanowego przyczyni się do osiągnięcia celów tego aktu normatywnego w zakresie zmniejszenia emisji metanu do środowiska.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Ze względu na przewidziany w art. 4 ust. 1 rozporządzenia metanowego obowiązek wyznaczenia przez każde państwo członkowskie co najmniej jednego właściwego organu odpowiedzialnego za monitorowanie i egzekwowanie stosowania tego rozporządzenia oraz obowiązek przekazania przez państwa członkowskie Komisji Europejskiej nazw i danych kontaktowych swoich właściwych organów do dnia 5 lutego 2025 r. zakłada się, że projektowana ustawa wejdzie w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, co w tym specyficznym przypadku nie stoi na przeszkodzie zasadom demokratycznego państwa prawnego. Konieczne jest bowiem zachowanie bezpieczeństwa publicznego i porządku publicznego oraz zapewnienie ochrony środowiska w obszarze będącym przedmiotem regulacji rozporządzenia metanowego.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Efekty projektu nie wymagają ewaluacji.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Nie dotyczy.		

Tabela zgodności

Tytuł projektu		Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze (UC86)		
Tytuł aktu prawnego, którego stosowaniu służy projektowany akt		Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1787 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie redukcji emisji metanu w sektorze energetycznym oraz zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/942		
Wyjaśnienie terminu wejścia w życie projektowanego aktu		Rozporządzenie 2024/1787 weszło w życie z dniem 4 sierpnia 2024 r. Zgodnie z art. 4 ust. 1 tego rozporządzenia, każde państwo członkowskie wyznacza co najmniej jeden właściwy organ odpowiedzialny za monitorowanie i egzekwowanie stosowania tego rozporządzenia, a państwa członkowskie przekazują Komisji Europejskiej nazwy i dane kontaktowe swoich właściwych organów do dnia 5 lutego 2025 r. W polskim systemie prawa zakres zadań i kompetencji organów władzy publicznej może być określony wyłącznie w ustawie (zasada wyłączności ustawy), zatem także i wyznaczenie organu właściwego przewidziane w art. 4 ust. 1 rozporządzenia metanowego może nastąpić wyłącznie w ustawie. Ze względu na upływ terminu określonego w powołanym art. 4 ust. 1, konieczne jest przyjęcie, że projektowana ustawa wejdzie w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.		
Jednostka redakcyjna aktu prawnego UE	Treść przepisu UE	Jednostka redakcyjna projektu	Treść przepisu projektu ustawy	Uzasadnienie
Art. 4 ust. 1	<i>(Przepis jest złożony z dwóch akapitów)</i> „1. Każde państwo członkowskie wyznacza co najmniej jeden właściwy organ odpowiedzialny za monitorowanie i egzekwowanie stosowania niniejszego rozporządzenia. Państwa członkowskie przekazują Komisji nazwy i dane kontaktowe swoich właściwych organów do dnia 5 lutego 2025 r. Państwa członkowskie niezwłocznie informują Komisję o wszelkich zmianach nazw lub danych kontaktowych swoich właściwych organów.”	Art. 1 pkt 2	„Art. 1. W ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2024 r. poz. 1290) wprowadza się następujące zmiany: (.....) 2) w art. 165 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu: „1a. Prezes Wyższego Urzędu Górniczego jest również właściwym organem odpowiedzialnym za monitorowanie i egzekwowanie stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1787 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie redukcji emisji metanu w sektorze energetycznym oraz zmieniającego rozporządzenie (UE) 2019/942 (Dz. Urz. UE L 2024/1787 z 15.07.2024).”.	Z uwagi na zakres regulacji rozporządzenia 2024/1787, który w znacznej mierze obejmuje działalność górniczą i geologiczną, proponuje się wskazanie, że właściwym organem odpowiedzialnym za monitorowanie i egzekwowanie stosowania tego rozporządzenia jest Prezes Wyższego Urzędu Górniczego. W myśl art. 165 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2024 r. poz. 1290), zwanej dalej „p.g.g.”, Prezes Wyższego Urzędu Górniczego jest centralnym organem administracji rządowej, działającym pod nadzorem ministra właściwego do spraw gospodarki surowcami energetycznymi, właściwym w sprawach nadzoru górniczego. Stosownie do art. 168 ust. 1 pkt 5 p.g.g., organy nadzoru górniczego, w tym Prezes Wyższego Urzędu Górniczego, sprawują nadzór i kontrolę nad ruchem zakładów górniczych, m.in. w zakresie ochrony środowiska. Zgodnie zaś z art. 170 ust. 2 p.g.g., organy nadzoru górniczego sprawują nadzór i kontrolę nad wykonywaniem robót geologicznych, o których mowa w art. 86 p.g.g. (w tym robót geologicznych służących poszukiwaniu i rozpoznawaniu złóż węglowodorów). Przedstawiony stan prawny sprawia, że zasadne jest przypisanie Prezesowi Wyższego Urzędu Górniczego statusu właściwego organu odpowiedzialnego za monitorowanie i egzekwowanie stosowania rozporządzenia metanowego. Ze względu na fakt, że nie jest to kompetencja, która będzie realizowana wyłącznie względem podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną i kontrolowaną przez organy nadzoru górniczego, przypisanie to nastąpi nie przez rozszerzenie zakresu regulacji art. 166 ust. 1 p.g.g., określającego podstawowe kompetencje Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego, uzupełniające ogólny zakres właściwości wszystkich organów nadzoru górniczego, określony w art. 168 i art. 170 p.g.g., ale przez dodanie ust. 1a w art. 165 p.g.g. Projektowany przepis będzie stanowił, że Prezes Wyższego Urzędu Górniczego jest również właściwym organem odpowiedzialnym za monitorowanie i egzekwowanie stosowania rozporządzenia metanowego. Użycie wyrazu „również” przesądzi, że jest to dodatkowa kompetencja Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego, której charakter i przedmiot są inne niż ogólna kompetencja określona w art. 165 ust. 1 p.g.g. (właściwość w sprawach nadzoru górniczego).

Minister do spraw Unii Europejskiej

Adam Szłapka

DPUE.720.264.2025.MK(10)
Warszawa, 22 kwietnia 2025 r.
dot. RM-0610-36-25 z 18 kwietnia 2025 r.

Pani Joanna Knapieńska
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia

o zgodności z prawem Unii Europejskiej *projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze*, wyrażona przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Szanowna Pani Minister,

w związku z przedłożonym projektem ustawy pozwalam sobie wyrazić poniższą opinię.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z wyrazami szacunku

z upoważnienia

Ignacy Niemczycki
Sekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/

Do wiadomości:
Pani Marzena Czarnecka
Minister Przemysłu